

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	15 december 2025
Voorstelnummer	D911756
Datum raadsvoorstel	23 oktober 2025
Portefeuillehouder(s)	Antoine Tromp
Commissie	Raadscommissie
Datum commissie	2 december 2025
Soort agendering	Ter besluitvorming
Agendapunt	
Team	DenS - Beleid
Opsteller	Marijn Korver
Datum B&W besluit	4 november 2025
Bijlagen:	2

Onderwerp : Toestemming treffen van de regeling GISD

Voorgesteld besluit

De raad besluit:
om het college toestemming te verlenen tot het treffen van de regeling GISD
(gemeenschappelijke inkoop sociaal domein) regio Alkmaar.

Geheimhouding

☐ Ja ☐ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

De regio Alkmaar werkt op het gebied van inkoop van Jeugdhulp, Wmo, Vervoer en Hulpmiddelen samen via een lichte netwerksamenwerking in Netwerk Organisatie Regio Alkmaar (NORA). Binnen dit netwerk vindt samenwerking plaats op de inkoop en contractmanagement. Daarnaast wordt er ook beleidsmatig intensief samengewerkt.

De bevoegdheden voor deze taken liggen bij de afzonderlijke colleges en gemeenteraden. Uit ervaring blijkt dat de huidige manier van samenwerken – op basis van een overeenkomst zonder degelijke formele juridische basis- niet optimaal is.

De huidige organisatievorm vereist veel bestuurlijke afstemming en overleg. Dit zorgt voor bestuurlijke drukte, waardoor er minder tijd is voor het echte bestuurlijke gesprek. Voor de inkoop van Jeugdhulp heeft het Ministerie van VWS in 2023 aan gemeenten gevraagd om hun samenwerkingsverbanden “robuust” te maken. Gemeenten moeten daarvoor één van de varianten binnen de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) gebruiken.

De urgentie om tot een steviger samenwerkingsvorm te komen, is in bestuurlijke conferenties in oktober 2023 en april 2024 en tijdens het PORA in april 2025 door de betrokken bestuurders van de zes gemeenten onderschreven en daarom wordt nu gewerkt aan het formaliseren van de huidige situatie in de vorm van een Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). Hierbij wordt uitgegaan van een zo eenvoudig mogelijke inrichting passend bij het doel van de organisatie. Aan het principe “beleid blijft bij de gemeente” verandert niets. Het streven is gericht op besluitvorming december 2025 door de gemeenteraden.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Dit voorstel heeft geen invloed op de individuele beleidsruimte van de zes gemeenten. Het beleid blijft bij de gemeenten. Daarom wordt gekozen voor een BVO, en niet voor een zwaardere variant van een Gemeenschappelijke Regeling (GR) zoals een openbaar lichaam.

Een BVO is een collegeregeling en de samenwerking ziet dan ook uitsluitend toe op de bevoegdheden en taken van het college. De colleges nemen het besluit tot het oprichten van een BVO, waarbij de gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld een zienswijze te geven over de concept gemeenschappelijke regeling GISD Regio Alkmaar, conform artikel 1, lid 2 en 3 van de Wgr. De gemeenteraad heeft op 29 september besloten geen zienswijze af te geven. Na het doorlopen van de zienswijzeprocedure kan het college overgaan tot het treffen van de regeling GISD. Dit kan pas na verkregen toestemming van de gemeenteraden, gelet op het bepaalde in artikel 1 vierde lid van de wet Gemeenschappelijke Regelingen.

De BVO gaat aansluiten op de P&C-cyclus van de gemeenten. Daarbij worden de principes van de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) gehanteerd.

Voor de BVO wordt gebruik gemaakt van de CAO SGO (Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties). De CAO SGO is materieel gelijk aan de CAO Gemeenten. Voor de tertiaire arbeidsvoorwaarden, worden die van de gemeente Alkmaar gevolgd.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Voor de inkoop van Jeugdhulp heeft het Ministerie van VWS vorig jaar aan gemeenten gevraagd om hun samenwerkingsverbanden “robuust” te maken. Gemeenten zijn verplicht daarvoor één van de varianten binnen de Wgr gebruiken. Met de keuze voor een BVO wordt gekozen voor de lichtste vorm én voldaan aan de eisen die voortvloeien uit de Hervormingsagenda Jeugd. En door de instelling van een GR is er minder afzonderlijke besluitvorming bij individuele gemeenten nodig.

Doel

Het doel is te komen tot de BVO Gemeenschappelijke Inkoop Sociaal Domein regio Alkmaar, kortweg: GISD Regio Alkmaar. Zij behartigt de belangen van de zes gemeenten op het terrein van uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 4 van deze regeling (zie bijlage) op de onderdelen jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en leerlingenvervoer binnen het sociaal domein.

Het gaat om de volgende taken:

I. Inkoop:

- inventariseren van de inkoopbehoefte van de gemeenten;
- opstellen van de inkoopstrategie;
- advisering en uitvoering van de inkoopprocedure of aanbestedingsprocedure;
- het nemen van het besluit tot gunning van de opdracht/toelating van inschrijvers;
- het sluiten van overeenkomsten met aanbieders namens de gemeenten;
- het bewaken van de juridische rechtmatigheid bij het doorlopen van de procedure;
- juridische toetsing en controle van opgestelde stukken en beantwoorden van gestelde vragen;
- het zorgdragen voor de afhandeling van klachten en het voeren van juridische procedures met betrekking tot het inkoopproces.

II. Contractbeheer en -management:

- Controleren of alle gecontracteerde aanbieders voldoen aan de gemaakte afspraken en het erop toezien dat de door de gemeenten beoogde doelstellingen worden gehaald;
- het inventariseren van de bestaande knelpunten in de gesloten overeenkomsten en het monitoren, en als nodig afdwingen van de nakoming daarvan middels de benodigde privaatrechtelijke rechtshandelingen;
- bewaken van het administratieve proces van het beheren/archiveren van overeenkomsten;
- het verstrekken van Informatie en het verzorgen van de communicatie naar de gemeenten en aanbieders;
- het beëindigen en ontbinden van overeenkomsten.

- III. de coördinatie op de regionale beleidsinzet van de gemeenten;
- IV. het zorgdragen van bestuurlijke afstemming ten aanzien van de door het GISD Regio Alkmaar te verrichten taken in een regionaal inkoopkader;
- V. het op verzoek van een individuele (of aantal) gemeente(n) of derden contracteren van leveranciers (individuele inkoop en contractering) in het kader van het in artikel 3 van deze regeling genoemde belang, op basis van een dienstverleningsovereenkomst.

Belangrijkste uitgangspunten

- Met het op- en inrichten van een BVO wordt de inkooporganisatie een eigen juridische identiteit.
- Het bestuur bestaat uit zes leden. De colleges wijzen elk uit hun midden een lid van het bestuur aan. De colleges wijzen tevens elk een plaatsvervangend lid uit hun midden aan, dat het lid bij afwezigheid in het bestuur kan vervangen.
- Het personeel (circa twintig fte), dat nu in dienst is van de gemeente Alkmaar, gaat over naar de BVO. De gevolgen voor hen worden uitgewerkt in de alinea “personele consequenties.”
- De deelnemers dragen geen bevoegdheden over aan het GISD Regio Alkmaar maar zorgen voor toereikende mandaten, volmachten en machtigingen die het GISD Regio Alkmaar nodig heeft voor de uitoefening van zijn taken.
- Aan de werkwijze binnen de samenwerking verandert niets. De beleidsfunctie blijft bij de individuele gemeenten. Niet voor niets wordt gekozen voor de beleidsarme variant BVO en niet voor de beleidsrijke variant “Openbaar Lichaam”.
- Huisvesting, bedrijfsadministratie, HRM en ICT worden nu verzorgd door respectievelijk de gemeenten Bergen, Dijk & Waard en Alkmaar (HRM en ICT). Deze taken worden niet overgeheveld naar de BVO omdat de schaal van de BVO daarvoor te klein is. Wel is het gewenst om deze taken door één gemeente uit te laten voeren, aangevuld met de taken planning & control, verbijzonderde interne controle en rechtmatigheidsverantwoording. De gemeente Alkmaar heeft aangegeven dat zij dat kan verzorgen en heeft daarvoor een kostenoverzicht opgeleverd.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

- Niets doen is geen reëel alternatief: de huidige overeenkomst voldoet niet en is ook door het Rijk ongewenst. De huidige samenwerking moet robuust worden gemaakt door gebruik te maken van één van de varianten binnen de Wgr.
- Het enige alternatief is een andere en dus meer uitgebreide en verstrekkendere vorm binnen de Wgr zoals een openbaar lichaam. Dit is echter een “zware” vorm met meer bestuurlijke drukte en in een BVO blijft beleid het primaat van de individuele gemeenten.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Dit voorstel heeft betrekking op alle zes de gemeenten in de regio Alkmaar en vraagt om zes gelijkkluidende besluiten.

RISICO'S

Met het in een GR onder brengen van deze taken neemt op het eerste oog de relatieve afstand tot de gemeenten toe. Dit staat echter niet in verhouding tot de noodzaak om de samenwerking robuust te maken hetgeen ook een vereiste van het Rijk is. Bovendien kent de BVO een eigen kadernota en begroting die voor zienswijzen worden voorgelegd aan de gemeenteraden. Hiermee wordt de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden feitelijk verder versterkt. Mocht één van de gemeenten niet over willen gaan tot het oprichten van een BVO, dan voldoet de hele regio Alkmaar niet aan de wettelijke vereisten vanuit de Hervormingsagenda Jeugd.

FINANCIËN

GISD Regio Alkmaar zal, net als andere GR'en, jaarlijks een kadernota en begroting opstellen die voor zienswijze wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Onderdeel van deze kadernota en begroting zijn de directe personeelslasten van de GISD. Het treffen van de regeling voor de GISD heeft geen invloed op de directe personeelslasten. De directe personeelslasten zijn onveranderd en al deel van de gemeentelijke begrotingen (reguliere bijdrage NORA). Vooruitlopend op het besluit tot oprichting van de BVO per 1 januari 2026 is het aanvullend benodigd budget voor huisvesting, bedrijfsadministratie, HRM en ICT verwerkt in de begroting 2026.

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing.

PARTICIPATIE

De ondernemingsraad van Alkmaar is geïnformeerd omdat de medewerkers die het betreft nu in dienst zijn bij de gemeente Alkmaar. Omdat dit een organisatorische verandering betreft en geen beleidsinhoudelijke is nadere afstemming met bijvoorbeeld maatschappelijke organisaties niet van toepassing.

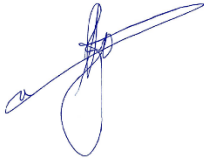
UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na besluitvorming volgt de implementatie. Die zal naar verwachting ultimo 2025 afgerond zijn. De BVO is met terugwerkende kracht per 1 januari 2026 een formele, juridische entiteit.

BIJLAGEN

1. Raadsbesluit GISD toestemming treffen regeling
2. GR GISD Regio Alkmaar

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo



A. Babaoğlu
gemeentesecretaris



M. ten Bruggencate
burgemeester